

retlige (overstatslige) samarbejde i søjle 1. Dette skete for dele af visumsamarbejdet, asyl, indvandring og grænsekontrol ved Amsterdamtraktaten. Ved forfatningstraktaten bliver resten af samarbejdet om retlige og indre anliggender ligeledes i princippet undergivet en overstatslig regulering, uanset at visse mellemstatslige træk ved dette samarbejde opretholdes. Forfatningstraktaten indebærer derfor, at det retlige forbehold aktualiseres for hele dette restområde, som omfatter strafferetligt samarbejde og politisamarbejde.

De foranstaltninger, som Danmark ikke deltager i, er derfor udvidet til at omfatte hele området for retlige og indre anliggender i forfatningstraktaten. Dette fremgår af protokollens artikel 1, stk. 1. Selve formuleringen af forbeholdets virkninger i protokollens artikel 2 og 3 er uændret i forhold til, hvad der står i den nugældende protokol. På grund af de væsentligt ændrede afstemningsregler, er det dog nu i teksten udtrykkeligt angivet, hvorledes et kvalificeret flertal og et blokerende mindretal skal beregnes i de sager, hvor Danmark ikke deltager i vedtagelsen.

Det særlige system for Danmarks deltagelse på mellemstatsligt grundlag i Schengen-samarbejdet, der er indeholdt i artikel 5 i den nugældende protokol, er nu indeholdt i artikel 4 i protokollen vedrørende Danmark. Da det retlige forbeholds anvendelsesområde er udvidet, se ovenfor, er anvendelsesområdet for den særlige Schengen-bestemmelse udvidet tilsvarende. Den omfatter nu alle foranstaltninger inden for retlige og indre anliggender, der er en videreudvikling af Schengen-samarbejdet. Bestemmelsen er i øvrigt uændret bortset fra visse redaktionelle ændringer. Bestemmelsen i artikel 4, stk. 2, der er omtalt nedenfor under afsnit 13.3, er dog ny.

Artikel 7 i protokollen vedrørende Danmark svarer ganske til artikel 4 i den nugældende protokol. Bestemmelsen sikrer, at Danmark fuldt ud deltager i visse vedtagelser i EU om visa, selv om disse bestemmelser vedtages med hjemmel i kapitlet om retlige og indre anliggender. Begrundelsen for denne ordning er, at visse visumregler allerede ved Maastricht-traktaten var indeholdt i søjle 1-samarbejdet, hvor det danske forbehold ikke gjaldt.

13.3 Forbeholdet i forhold til vedtagelser under den nugældende traktat

Artikel 6 i protokollen vedrørende Danmark er ny i forhold til den nugældende protokol. Bestemmelsen løser et særligt problem, som skabes ved, at forfatningstraktaten ophæver de gamle traktater og dermed også den nugældende protokol. Artikel 6 giver det retlige grundlag for, at eksisterende retsakter, der ikke er bindende for Danmark i medfør af den nugældende protokol, fortsat ikke vil være bindende for Danmark efter forfatningstraktatens ikrafttræden, uanset at den nugældende protokol ophæves.

Bestemmelsen har kun betydning for det retlige forbehold og forsvarsforbeholdet.

Artikel 4, stk. 2, løser det tilsvarende problem om bevarelsen af den hidtidige retsstilling i forhold til retsakter, som er en videreudvikling af Schengen, og som Danmark har tilsluttet sig på mellemstatsligt grundlag inden forfatningstraktatens ikrafttræden.

13.4 Adgang til at opgive forbeholdene

Bestemmelsen i artikel 8 er identisk med artikel 7 i den nugældende protokol bortset fra en enkelt redaktionel ændring.

13.5 Adgang til at omdanne det retlige forbehold

Bestemmelsen i artikel 9 giver Danmark adgang til ensidigt at bestemme, at det nugældende retlige forbehold (som, når forfatningstraktaten er trådt i kraft, vil fremgå af artikel 1-4 i protokollen vedrørende Danmark) erstattes af et forbehold, som vil dække det samme sagsområde, men hvor retsvirkningerne af forbeholdet vil være anderledes. Bestemmelsen giver ikke Danmark nogen pligt til at udnytte denne mulighed, men regeringen har under forhandlingerne om protokollen vedrørende Danmark givet udtryk for, at den agter at benytte sig af denne mulighed, når det er muligt, i overensstemmelse med sine forfatningsmæssige bestemmelser. Denne danske holdning er gengivet i protokollens præambel.

Hvis Danmark ønsker helt at ophæve det retlige forbehold i stedet for at omdanne det, består denne mulighed fortsat, jf. protokollens artikel 8. Hvis forbeholdet omdannes efter artikel 9, kan det omdannede forbehold fortsat senere opgives efter reglerne i protokollens artikel 8